

Discurs Oral i Escrit en Espanyol

Codi: 106345

Crèdits: 6

Titulació	Típus	Curs	Semestre
2504211 Llengua i Literatura Espanyoles	FB	1	2
2504386 Estudis d'Anglès i Espanyol	FB	1	1
2504388 Estudis de Català i Espanyol	FB	1	1

Professor/a de contacte

Nom: Carme Mota Gorriz

Correu electrònic: carme.delamota@uab.cat

Utilització d'idiomes a l'assignatura

Llengua vehicular majoritària: espanyol (spa)

Grup íntegre en anglès: No

Grup íntegre en català: No

Grup íntegre en espanyol: Sí

Prerequisits

Per a poder cursar aquesta assignatura es requereixen uns coneixements lingüístics generals i un domini de l'expressió oral i escrita equiparables als que s'obté en haver finalitzat el batxillerat.

És recomanable tenir un nivell d'anglès que permeti llegir bibliografia en aquesta llengua.

Objectius

Els objectius d'aquesta assignatura són, d'una banda, iniciar-se de forma introductòria en l'anàlisi de l'discurs i, de l'altra, desenvolupar les competències d'expressió oral i escrita en espanyol perquè permetin un ús acadèmic i professional de la llengua. Per a això, es pretén millorar i consolidar la capacitat d'utilitzar la llengua en situacions formals tant oralment com per escrit.

En acabar el curs caldria:

1. *reflexionar* de manera fonamentada sobre els temes tractats durant el curs,
2. *analitzar* qüestions bàsiques de la pràctica discursiva,
3. *identificar* les tipologies textuais bàsiques,
4. *dominar* les característiques i l'aplicació de les estratègies lingüístiques i els recursos presentats i
5. *elaborar* i *produir* textos acadèmics orals i escrits- correctes, coherents i adequats a la funció comunicativa a la qual estan destinats.

Competències

Llengua i Literatura Espanyoles

- Actuar en l'àmbit de coneixement propi avaluant les desigualtats per raó de sexe/gènere.
- Analitzar els principals fenòmens de variació lingüística de l'espanyol (variació històrica, diatòpica, semàntica i pragmàtica).
- Analitzar les principals propietats fonètiques, fonològiques, morfològiques, sintàctiques, lèxiques i semàntiques de la llengua espanyola, la seva evolució al llarg de la història i la seva estructura actual.

- Demostrar el coneixement normatiu de la llengua espanyola i el seu domini en totes les seves aplicacions a l'àmbit acadèmic i professional.
- Fer treballs escrits o presentacions orals efectius i adaptats al registre adequat en diferents llengües.
- Identificar tipològicament els principals fenòmens de la llengua espanyola i relacionar-los amb fenòmens similars d'altres llengües.
- Introduir canvis en els mètodes i els processos de l'àmbit de coneixement per donar respostes innovadores a les necessitats i demandes de la societat.
- Utilitzar les eines digitals i les fonts documentals específiques per a la captació i l'organització d'informació.

Resultats d'aprenentatge

1. Analitzar les desigualtats degudes al sexe o al gènere des del punt de vista lingüístic.
2. Analitzar les etapes de construcció d'un discurs oral i les estratègies per a l'execució oral.
3. Analitzar una situació des del punt de vista lingüístic i identificar els punts de millora.
4. Comunicar fent un ús no sexista del llenguatge.
5. Construir textos escrits de diferents tipologies discursives amb correcció lingüística.
6. Descriure les varietats del discurs oral i del discurs escrit, l'adequació i els graus de formalitat.
7. Detallar les etapes de construcció d'un discurs escrit.
8. Detectar les característiques de l'espanyol en contextos bilingües o multilingües.
9. Distingir els aspectes sistemàtics dels normatius en l'estudi de la llengua.
10. Expressar les idees amb un vocabulari específic adequat a la disciplina seguint la normativa de la llengua espanyola.
11. Fer servir les eines digitals per recollir, classificar, interpretar i analitzar dades rellevants relacionades amb l'estudi de la varietat lingüística.
12. Interpretar els diferents nivells lingüístics des de la perspectiva panhispànica i pluricèntrica.
13. Interpretar i utilitzar els principals conceptes lingüístics i relacionar-los amb la variació panhispànica i pluricèntrica.
14. Planificar i oralitzar textos de diferents tipologies discursives amb correcció lingüística.
15. Reconèixer i descriure les varietats de l'espanyol i valorar-les en el context de la diversitat.
16. Utilitzar correctament els diferents registres de l'espanyol segons el context del qual formen part.

Continguts

Els continguts següents constitueixen un marc per a l'assignatura. En començar el curs es proporcionarà un temari més detallat.

1. Adequació pragmàtica i graus de formalitat. Discurs oral i escrit acadèmic o professional.
2. La tipologia textual.
3. Qüestions de correcció normativa.
4. Organització del text. Coherència i cohesió.
5. Escripura. Planificació, redacció i revisió del discurs escrit. L'edició de textos escrits: ortotipografia i adequació al suport.
6. Oratòria. Planificació del discurs oral i estratègies per a dur-lo a terme. La intervenció oral formal en públic: aspectes fònics, comunicació no verbal i ús de material de suport. Principals problemes en l'articulació i la prosòdia d'una intervenció oral formal.

Metodologia

Es realitzaran activitats dirigides, supervisades i autònomes, cosa que inclourà activitats avaluatives.

L'assignatura es desenvolupa seguint una metodologia activa, basada en la classe inversa (*flipped classroom*). És imprescindible haver consultat els materials proporcionats i estudiar abans de les classes (per comptes d'esperar, com en el mètode tradicional, a rebre primer una classe explicativa a l'aula).

El treball previ de cada estudiant servirà de punt de partida per a les pràctiques i activitats desenvolupades: comprovació mitjançant qüestionaris, resolució de dubtes, clarificació de temes, discussió, correcció d'exercicis, comentaris i pràctiques. La classe es concep com un entorn on dur a terme fòrums i tallers, en el qual és possible tant la pràctica individual com la interacció dins de grups reduïts d'estudiants i amb el grup-classe.

Es potenciarà el pensament crític, tant davant de problemes, dades o situacions de caràcter lingüístic com a l'hora de realitzar reflexions sobre el propi aprenentatge.

Es necessari emprar amb assiduitat el campus virtual, perquè a través d'aquesta plataforma s'informa de qualsevol qüestió relacionada amb l'assignatura, es proporcionen els materials i es lliuren les activitats.

Per a treballar en oratòria actual s'emprarà com a referència essencial un conjunt de 25 vídeos explicatius, amb exemples i preguntes de correcció automàtica.

Convé realitzar un seguiment continuat i actiu de l'assignatura.

Nota: es reservaran 15 minuts d'una classe, dins del calendari establert pel centre/titulació, per a la complementació per part de l'alumnat de les enquestes d'avaluació de l'actuació del professorat i d'avaluació de l'assignatura/mòdul.

Activitats formatives

Títol	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Tipus: Dirigides			
Classes teòrico-pràctiques guiades	60	2,4	2, 3, 6, 7, 9, 11, 12, 13, 14
Tipus: Supervisades			
Tutories i activitats tutelades	15	0,6	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16
Tipus: Autònomes			
Estudi i preparació d'activitats	75	3	1, 2, 3, 4, 5, 7, 9, 10, 11, 13, 14, 15, 16

Avaluació

Requisits per a aprovar l'assignatura

- Per a superar l'assignatura es precis realitzar totes les proves.
- Per a aprovar l'assignatura és necessària una nota global igual o superior a 5.
- Per a optar a la recuperació és necessari haver presentat totes les proves i haver obtingut una nota global superior a 3,5.
- L'activitat oral 1 no està subjecta a recuperació.
- S'obtindrà un "no avaluable" si s'ha realitzat, com a màxim, el 50 % de l'avaluació.
- En cas que el curs sí que sigui avaluable, si es deixa pendent alguna prova, la qualificació d'aquesta prova serà 0 i s'inclourà en el càlcul de la nota global. En aquest supòsit, la nota màxima possible del curs serà un 4.9.

Activitats avaluables

1. Examen: 30 %
2. Activitat escrita: 20 %
3. Activitat oral 1: 20 %

4. Activitat oral 2: 30 %

Observacions

En el cas de l'expressió escrita, s'entén que l'estudiant redacta paràgrafs i textos amb contingut ple. Es tindran en compte, òbviament, les faltes d'ortografia, la puntuació i l'estructura del discurs. L'expressió oral haurà de ser coherent, organitzada, correcta i adequada a la situació comunicativa.

Es considera que es coneixen les normes generals de presentació i lliurament d'un treball acadèmic.

En el contingut de l'assignatura es tenen en compte els aspectes relacionats amb la perspectiva de gènere.

En cas que l'estudiant realitzi qualsevol irregularitat que pugui conduir a una variació significativa de la qualificació d'un acte d'avaluació, es qualificarà amb 0 aquest acte d'avaluació, amb independència del procediment disciplinari que s'hi pugui instruir. En cas que es produeixin diverses irregularitats en els actes d'avaluació d'una mateixa assignatura, la qualificació final d'aquesta assignatura serà 0.

En començar el curs s'explicaran tant la metodologia de l'assignatura com les proves avaluable. Més endavant es proporcionaran orientacions concretes per a cada prova. Les pautes amb la descripció detallada del contingut de les activitats avaluable, els criteris específics per a avaluar-les i les dates de lliurament podran consultar-se en l'espai docent virtual de l'assignatura. El procediment de revisió variarà en funció del tipus de prova i s'anunciarà oportunament.

En cas que les proves no es puguin fer presencialment s'adaptarà el seu format (mantenint-ne la ponderació) a les possibilitats que ofereixen les eines virtuals de la UAB. Els deures, activitats i participació a classe es realitzaran a través de fòrums, wikis i discussions d'exercicis a través de Teams, etc. La professora vetllarà perquè l'estudiant hi pugui accedir o li oferirà mitjans alternatius, que estiguin al seu abast.

Activitats d'avaluació

Títol	Pes	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
(1) Examen	30 %	0	0	1, 2, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 15, 16
(2) Activitat escrita	20 %	0	0	4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 16
(3) Activitat oral 1	20 %	0	0	2, 3, 4, 6, 9, 10, 11, 14, 15, 16
(4) Activitat oral 2	30 %	0	0	2, 3, 4, 6, 9, 10, 11, 13, 14, 15, 16

Bibliografia

Alba-Juez, Laura (2016) "Discourse Analysis and Pragmatics: Their scope and relation", *Russian Journal of Linguistics*, 20, 2: 43-55.

Alcoba, Santiago (coord.) (1999) *La oralización*, Barcelona: Ariel.

Bassols i Puig, M. Margarida y Anna M. Torrent (2003) *Modelos textuales: teoría y práctica*, Vic-Barcelona: Eumo-Octaedro.

Bernárdez, Enrique (1999) *¿Qué son las lenguas?* Madrid: Alianza Editorial [Cap. 2: "De lenguas, dialectos, idiomas, hablas, jergas", pp. 33-59; cap. 8: "¿Por qué cambian las lenguas?", pp. 207-227]

Bosque, Ignacio y Violeta Demonte (1999) *Gramática descriptiva de la lengua española*. Madrid: Colección Nebrija y Bello, Espasa. Volumen 3: "Entre la oración y el discurso".

Briz, Antonio (coord.) (2008) *Saber hablar*, Madrid: Aguilar, Instituto Cervantes.

Bustos Sánchez, Inés (2003) *La voz: la técnica y la expresión*, Barcelona: Paidotribo.

Carbó, Carme, Joaquim Llisterri, María J. Machuca, Carme de la Mota, Montserrat Riera y Antonio Ríos (2003) "Estándar oral y enseñanza de la pronunciación del español como primera lengua y como lengua extranjera", *ELUA, Estudios de Lingüística de la Universidad de Alicante*, 17: 161-179.

Carbó, Carme, María Machuca, Carme de la Mota, Montserrat Riera y Antonio Ríos (2001) "Estrategias gramaticales del castellano y del catalán para evitar un uso sexista del lenguaje en la comunicación epistolar política", en M. C. Ayala *et al*, *Jornadas de comunicación y género*, Málaga, Publ. Diputación Provincial de Málaga: 95-102.

Calsamiglia, Helena y Amparo Tusón (1999) *Las cosas del decir. Manual de análisis del discurso*. Barcelona: Ariel. 3ª ed., 2012.

Cassany, Daniel (1995) *La cocina de la escritura*. Buenos Aires: Anagrama.

Charaudeau, Patrick y Dominique Maingueneau (2002) *Diccionario de análisis del discurso*, Buenos Aires: Amorrortu, 2005.

Cortés, Maximiliano (2002) *Didáctica de la prosodia del español: la acentuación y la entonación*, Madrid: Edinumen.

Cros, Anna (2003) *Convencer en classe. Argumentación y discurso docente*. Barcelona: Ariel.

de-la-Mota Gorriç, Carme (2021) *Oratoria actual* [Canal de vídeos, Polimedia UAB]. Con la colaboración de Cecilia Gassull Bustamante y Rosa María Raich Escursell. Universitat Autònoma de Barcelona. Disponible en: <https://polimedia.uab.cat/canal/oratoria-actual>

de-la-Mota, Carme y Gemma Puigvert (2012) "Retórica, prosodia y gesto en la comunicación política: la voz de Gaspar Llamazares", *Oralia*, 15:241-278.

de-la-Mota, Carme y Emma Roderó (2011) "La entonación en la información radiofónica", *Anejo de Quaderns de Filologia. "La Entonación hispánica"*, Facultat de Filologia, Traducció i Comunicació, Universitat de València.

de-la-Mota, Carme y Emma Roderó (2010) "La demarcación entonativa y el énfasis en la locución de los editores de boletines informativos radiofónicos" *XXXIX Simposio Internacional de la Sociedad Española de Lingüística (SEL)*, Facultad de Filología de la Universidad de Santiago de Compostela, 1-4 de febrero de 2010. Publicación en CD-ROM (ISBN 978-84-693-8655-2)

de-la-Mota, Carme y Beatriz Belda (2010) "Sobreacentuación en la locución de boletines informativos en radio: Radio Nacional de España". *XXXIX Simposio Internacional de la Sociedad Española de Lingüística (SEL)*, Facultad de Filología de la Universidad de Santiago de Compostela, 1-4 de febrero de 2010. Publicación en CD-ROM (ISBN 978-84-693-8655-2)

de-la-Mota, Carme (2015) "La adecuación a la situación discursiva: la voz y la comunicación no verbal de la periodista y política Uxue Barkos". En Elena A. Pleuchova (Ed.) *Problemas actuales de la lingüística ibero-románica*, Universidad Federal de Kazan, Rusia: 9-18.

Escandell, María Victoria (1996) "Conceptos básicos de pragmática", en *Introducción a la pragmática*. Barcelona: Ariel: 30-47.

Escandell Vidal, Mª Victoria; Victoria Marrero Aguiar; Celia Casado Fresnillo; Edita Gutiérrez Rodríguez; Nuria Polo Cano y Pilar Ruiz-Va Palacios (2014) *Claves del Lenguaje Humano*, Madrid: Centro de Estudios Ramón Areces [cap. 2, punto 3.2]

Fernández Lagunilla, Marina (1999a) *La lengua en la comunicación política: El discurso del poder*, Madrid, Arco/ Libros.

Fernández Lagunilla, Marina (1999b) *La lengua en la comunicación política: La palabra del poder*, Madrid, Arco/ Libros.

García Mouton, Pilar (2003) *Así hablan las mujeres: Curiosidades y tópicos del uso femenino del lenguaje*, Madrid: La esfera de los libros.

Gee, James Paul y Michael Handford (eds.) (2011) *The Routledge Handbook to Discourse Analysis*, London: Routledge.

Gómez Torrego, Leonardo (2006) *Hablar y escribir correctamente: gramática normativa del español actual*, Madrid: Arco/Libros.

Gómez Torrego, Leonardo (2011) *Ortografía y gramática. Las normas académicas: últimos cambios*, Madrid: SM.

González Ferrán, Judith (coord.) (2015) *El español más vivo: 300 recomendaciones para hablar y escribir bien*, Barcelona: Fundeu-BBVA, Espasa Libros.

Hernández Guerrero, José Antonio y María del Carmen García Tejera (2004) *El arte de hablar: manual de retórica práctica y de oratoria moderna*, Barcelona: Ariel.

Johnstone, Barbara (2002) *Discourse Analysis*. Oxford: Blackwell (3ª ed., revisada y actualizada, 2018).

López Alonso, Covadonga (2014) *Análisis del discurso*, Madrid: Síntesis.

López Valero, Amando (1996) "Tipología textual y técnicas de expresión oral", *Lenguaje y textos*, 9: 115-133.

Marçal, Heura, Fiona Kelso y Mercè Nogués (2011) *Guía para el uso no sexista del lenguaje en la Universitat Autònoma de Barcelona* [Traducción al castellano de Gemma Lozano]. Servicio de Lenguas y Observatorio para la Igualdad, Servicio de Publicaciones de la UAB.

Martín Zorraquino, María Antonia y José Portolés (1999) "Los marcadores del discurso". En Violeta Demonte e Ignacio Bosque (Coords.) *Gramática descriptiva de la lengua española*, Madrid: Espasa, vol. 3: 4051-4214.

Merayo, Arturo (2001) *Curso práctico de técnicas para hablar en público*, Madrid: Tecnos. 2ª ed.

Montolío, Estrella(2014) *Manual de escritura académica y profesional*, Barcelona: Ariel.

Moreno Cabrera, Juan Carlos (2000) *La dignidad e igualdad de las lenguas. Crítica de la discriminación lingüística*, Madrid: Alianza, 2016.

Portolés, José (2004) *Pragmática para hispanistas*, Madrid, Síntesis.

Puchol, Luis (1997) *Hablar en público. Nuevas técnicas y recursos para influir a una audiencia en cualquier circunstancia*, Madrid: Editorial Díaz de Santos.

Real Academia Española Española (2014) *Diccionario de la lengua española*, Madrid: Espasa Libros. 23.ª ed [Actualizado en el 2020, en línea 23.4]

Real Academia Española y Asociación de Academias de la Lengua (2009-2011) *Nueva gramática de la lengua española*, Madrid: Espasa, 3 vols. y DVD.

Real Academia Española y Asociación de Academias de la Lengua (2010) *Ortografía de la lengua española*, Madrid: Espasa.

Real Academia Española y Asociación de Academias de la Lengua (2013) *El buen uso del español*, Madrid: Espasa.

Real Academia Española y Asociación de Academias de la Lengua (2018) *Libro de estilo de la lengua española según la norma panhispánica*, Madrid: Espasa.

Real Academia Española y Asociación de Academias de la Lengua (2019) *Glosario de términos gramaticales*. Madrid: Ediciones Universidad de Salamanca.

Regueiro Rodríguez, María Luisa y Daniel M. Sáez Rivera (2013) *El español académico. Guía práctica para la elaboración de textos académicos*, Madrid: Arco/Libros.

Reyes, Graciela (1995) *El abecé de la pragmática*, Madrid: Arco Libros.

Reyes, Graciela (1998) "Registros, estilos y tipos de textos (cuáles son las variedades de la lengua escrita)", en *Manual de redacción. Cómo escribir bien español*. Madrid: Arco/Libros:47-80.

Reyes, Graciela (1990) *La pragmática lingüística. El estudio del uso del lenguaje*, Barcelona: Montesinos.

Reyzábal, M.ª Victoria (1993) *La comunicación oral y su didáctica*, Madrid: La Muralla.

Sánchez Lobato, Jesús (coord.) (2006) *Saber escribir*, Madrid: Instituto Cervantes-Aguilar.

Schiffrin, Deborah, Deborah Tannen y Heidi E. Hamilton (eds.) (2001) *The Handbook of Discourse Analysis*, Oxford: Blackwell.

Serafini, M.ª Teresa (1994) *Cómo se escribe*, Barcelona: Paidós.

Studer, Jurg (1998) *Oratoria: El arte de hablar, disertar, convencer*, Madrid: Editorial El Drac.

Tusón Valls, Jesús (1996) *Los prejuicios lingüísticos*, Octaedro. 2010.

Vilà i Santasusana, Montserrat (coord.) (2005) *El discurso oral formal. Contenidos de aprendizaje y secuencias didácticas*, Barcelona: Editorial Graó.

Durant el curs es proporcionaran d'altres recursos en línia.

Programari

Durant el curs es proporcionaran orientacions.